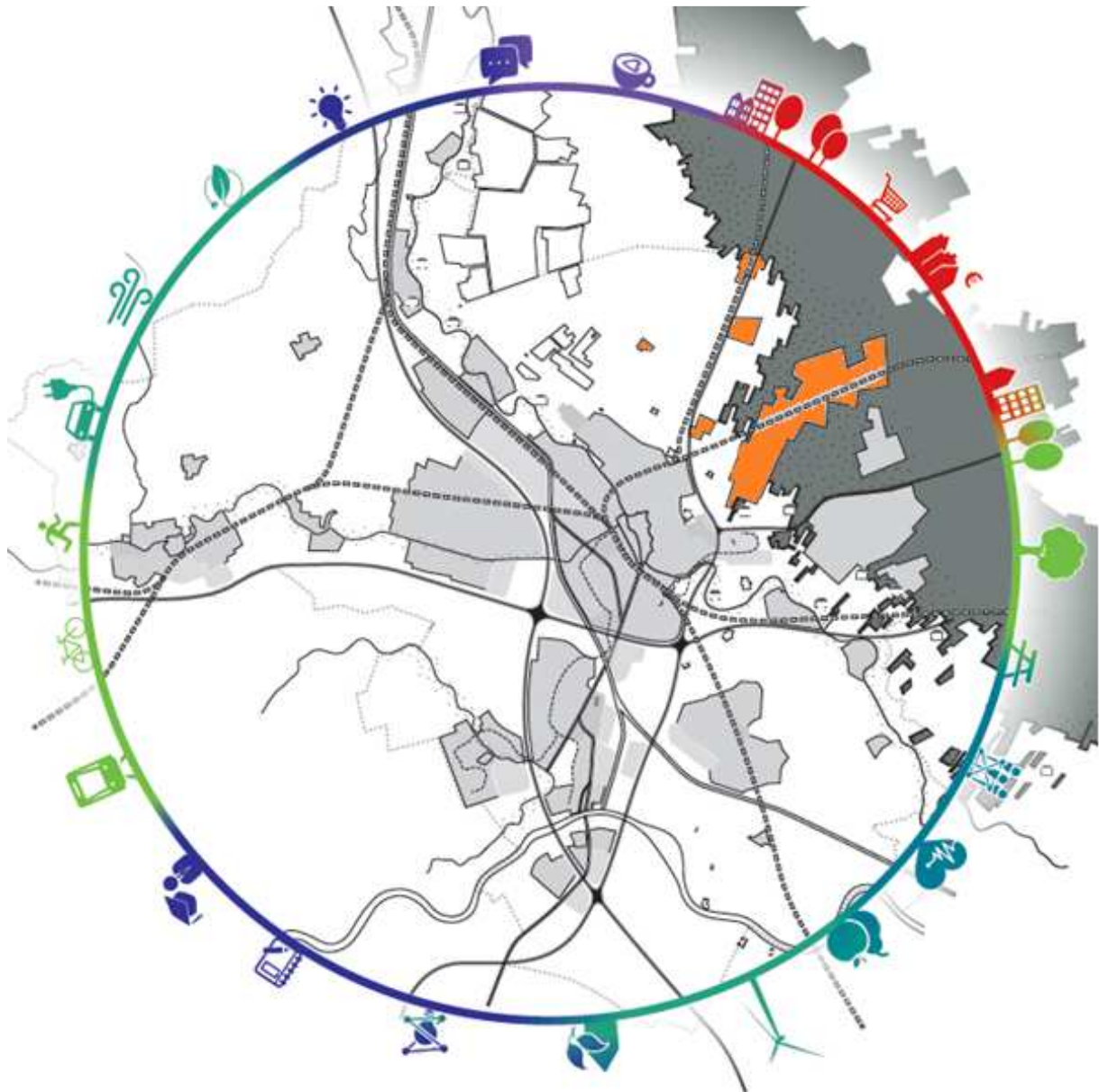

POSITION PAPER

voor het Ruimtelijk-Economisch Programma U10

De betekenis van De Bilt in het Daily Urban System van de regio

POSITION PAPER DE BILT

VOOR HET RUIMTELIJK-ECONOMISCH PROGRAMMA U10

INLEIDING

De gemeenteraad van De Bilt besloot op 28 september 2017 tot vaststelling van de regionale 'Ruimtelijk economische koers U10 - Ontmoetingsplaats voor Healthy Urban Living'. Teneinde te komen tot een uitvoeringsprogramma, is op regionale schaal onderzoek gedaan naar de opgaven en realiseringmogelijkheden. Het onderzoek heeft analyses opgeleverd betreffende de regionale woningmarkt, de knooppuntontwikkeling openbaar vervoer, de energiestrategie en de macro-economie. De Bestuurstafels van de U10 hebben de analyses aan de U10-gemeenten voorgelegd met vraag om instemming met het gebruik van de rapporten als bouwstenen voor het op te stellen Ruimtelijk-Economisch Programma (REP). De reactietermijn staat open tot 1 april 2019.

De vraag van de U10 Bestuurstafels biedt de gelegenheid voor het verwoorden van onze visie en ambitie betreffende de Biltse bijdrage aan de opgaven voor de regio en wat De Bilt daarvoor nodig heeft. Deze heeft het college in participatie met de raad voor de grote beleidsopgaven vorm gegeven in 'Biltse Bouwstenen'. Tijdens een bijeenkomst met de raad op 22 januari 2019 zijn de eerste contouren van de Biltse Bouwstenen met een grote afvaardiging van raads- en commissieleden verkend en verrijkt. De raadsavond was mede bedoeld ter voorbereiding van het U10 Beraad(t) op 30 januari 2019 over de bouwstenen voor het REP, een bijeenkomst voor de raadsleden van de U10-gemeenten in het gemeentehuis van Zeist.

De tijdens de raadsavond op 22 januari 2019 gegeven inbreng is vervolgens vertaald in de Biltse Bouwstenen die - voorzien van een toelichtende onderbouwing - in de vorm van een Concept Position Paper voor verdere co-creatie is voorgelegd aan de vergadering op 14 februari 2019 van de gezamenlijke raadscommissies. De opbrengst van de gezamenlijke commissievergadering is betrokken in het nu voorliggende Position Paper.

POSITION PAPER DE BILT

VOOR HET RUIMTELIJK-ECONOMISCH PROGRAMMA U10

1. DUURZAME ONTWIKKELING	
1.1	Om te voorzien in de energiebehoefte van onze gemeente willen wij duurzame opwekking van energie inpassen in ons landelijk gebied, voor zover dat niet ten koste gaat van de waardevolle natuur. Hiertoe zullen wij een zorgvuldige afweging maken tussen de functies recreatie, landbouw, energie, woningbouw en natuur.
1.2	Wij bieden experimenteerruimte aan om samen met de kennisinstututen innovatieve duurzame toepassingen te stimuleren die een toegevoegde waarde hebben voor de regio. Wij willen hiermee een voorbeeld zijn en ons als klimaatgemeente nadrukkelijk profileren (living lab).
1.3	Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties hebben een belangrijke verantwoordelijkheid in de energietransitie, onder andere in het verduurzamen van hun woningen en gebouwen en bij de opwekking van duurzame energie.

Onderbouwing in regionaal perspectief

Uit de in opdracht van de U-16 opgestelde analyse van het energiegebruik en de mogelijkheden van duurzame opwek, blijkt dat De Bilt meer kan opwekken dan voor het eigen gebruik noodzakelijk is. Toch willen wij in eerste instantie ons buitengebied benutten om te voorzien in de eigen energiebehoefte.

Ons buitengebied is immers niet alleen van groot belang voor opwekking van duurzame energie, maar ook voor landbouw, recreatie en toerisme, natuur en cultuurhistorie. Wij zetten daarom samen met de regionale partners in op een vitaal buitengebied waarin al deze waarden worden geborgd.

De in onze gemeente gevestigde kennisinstututen zoals SWECO, KNMI en USP Bilthoven bieden een uitgelezen kans om samen te experimenteren met nieuwe innovatieve toepassingen op het gebied van duurzaamheid. Hierbij moet worden gedacht aan bijvoorbeeld de opslag van energie en toepassingen op het vlak van de circulaire economie en isoleren.

POSITION PAPER DE BILT

VOOR HET RUIMTELIJK-ECONOMISCH PROGRAMMA U10

2. ECONOMIE (EN LIFE SCIENCE)	
2.1	Wij zetten in op de doorontwikkeling van de kenniseconomie (vestigingsruimte, bereikbaarheid en samenwerking) tot een toonaangevend internationaal vestigingsmilieu aan de oostkant van Utrecht. Wij zien de 'Schapenweide' als de kansrijke locatie om tot doorontwikkeling van de Life Science As te komen.
2.2	Samen met bedrijven en instellingen zetten wij in op mobiliteitsmanagement van de bedrijven en locaties op de life science as in relatie met station Bilthoven. De life science as is het vestigingsmilieu voor de kenniseconomie vanaf Berg en Bosch langs USP Bilthoven tot het USP De Uithof met het knooppunt Bilthoven als OV-ontsluiting richting USP De Uithof. De verdere verbetering van de bereikbaarheid is een belangrijke voorwaarde voor een goed vestigingsklimaat. Doel is te komen tot een systeem van duurzame, innovatieve bereikbaarheid als voorbeeld en toegevoegde waarde voor de schaa sprong naar (duurzame) mobiliteit (living lab).
2.3	Tussen de OV-knooppuntontwikkeling rond station Bilthoven en de centrumontwikkeling leggen wij een ruimtelijke en functionele relatie om de basis van de economische positie van Bilthoven centrum te verbreden.

Onderbouwing in regionaal perspectief

De bevolkingsgroei in de U10-regio gaat sneller dan landelijk gemiddeld. Eveneens is er sprake van een forse groei in de werkgelegenheid met naar verwachting 80.000 arbeidsplaatsen. Dit vraagt om een duidelijke inzet op verdere economische ontwikkeling, vestigingslocaties en vestigingsklimaat.

De kracht van de regio sluit aan bij de positie die De Bilt daarin met haar kenniseconomie inneemt. Wij leveren daarmee op dat gebied een grote bijdrage aan de regionale economie en werkgelegenheid. De Bilt is hierbij onderscheidend en van meerwaarde. De uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling (research & development) in de regio zijn bovengemiddeld en nemen toe met veel potentie in de innovatie. Tegelijkertijd heeft de regio een sterke positie in de medische sector. In de regio bevinden zich naast de ICT ook veel groeiende bedrijven in de health-sector.

In het bouwen van de economische waardeketen (van onderzoek en innovatie naar product- en productieontwikkeling en productie) heeft De Bilt unieke vestigingslocaties met de kenmerken die bijdragen aan de vorming van economische clusters binnen het gebied van de life sciences en health.

De Bilt wil bij blijven bijdragen aan versterking van de regio. De werkgelegenheid op het USP De Uithof en verwante locaties neemt toe. Dit betreft veelal hoogwaardige nieuwe werkgelegenheid die opereert op wereldniveau. Deze nieuwe werkgelegenheid geeft een impuls aan het midden- en kleinbedrijf en de winkelcentra. De doorgroei van start-ups naar middelgrote bedrijven is vanuit zowel het oogpunt van begeleiding, als financiering en vestigingsklimaat een punt van aandacht in de regio. Dit vraagt ook om inzet op goede bereikbaarheid van en vestigingscapaciteit in het economisch kerngebied USP en de daarmee samenhangende kerngebieden als USP Bilthoven en Berg en Bosch.

POSITION PAPER DE BILT

VOOR HET RUIMTELIJK-ECONOMISCH PROGRAMMA U10

3. WONEN	
3.1	Wij bouwen voor de lokale behoefte, passend bij de kwaliteiten van De Bilt. Onze huidige woningbouwambitie sluit aan op de woningbehoefte tot 2030. De bouwstenen van het REP hebben een horizon tot 2040. Dan is mogelijk extra woningbouw noodzakelijk, ook ten bate van de regionale opgave en het in stand houden van de voorzieningen in onze kernen.
3.2	Wij zoeken de plancapaciteit eerst binnen de rode contouren, en waar deze te knellend blijken te zijn om in de lokale behoefte te voorzien (zoals in Maartensdijk), buiten de rode contouren. Voorwaarde is dat woningbouw niet ten koste gaat van waardevolle natuur en dat sprake is van groencompensatie.
3.3	Als zich nabij openbaar vervoer punten ontwikkelkansen voordoen, streven wij naar verdichting om de ruimte voor wonen en mobiliteit zo goed mogelijk te benutten.

Onderbouwing in regionaal perspectief

De regio Utrecht floreert economisch. De druk op de regionale woningmarkt is groot. In een van de bouwstenen van het REP is de regionale woningbehoefte en de beschikbare plancapaciteit in beeld gebracht. De bouwstenen van het Ruimtelijk Economisch Programma U10 (REP) hebben een horizon tot 2040. Uit de analyse blijkt een groot tekort aan plancapaciteit. De regio heeft het voornemen om in het REP aan te geven waar de ontbrekende plancapaciteit moet worden gezocht. Vooralsnog wordt deze niet gezocht in de gemeente De Bilt. Wij bouwen dan ook voor de behoefte binnen onze gemeente, passend bij de kwaliteiten van De Bilt. Ons huidige programma voorziet in de woningbehoefte tot 2030. Om het programma te kunnen realiseren hebben wij behoefte aan plancapaciteit. Onze mogelijkheden om plancapaciteit te creëren zijn beperkt door de rode contouren die strak rond onze kernen liggen. Enerzijds beschermen deze contouren bijzondere waarden van de gemeente De Bilt: een gevarieerd groen- en dorps woonmilieu op de grens tussen het veenweidegebied en de Utrechtse Heuvelrug. Dit zijn waarden die niet enkel van betekenis zijn voor de inwoners van onze kernen maar ook voor inwoners van onze regio. Anderzijds vormen de rode contouren een beperking voor deze waarden. Door vergrijzing, huishoudensverdunding en de groeiende mobiliteit van de inwoners van onze kernen, neemt de draagkracht voor gemeenschapsleven en voorzieningen af en staat de leefbaarheid, vitaliteit en bereikbaarheid onder druk.

Om de natuurlijke en landschappelijke waarden te beschermen zoeken wij de ontbrekende plancapaciteit in eerste instantie binnen de rode contouren. Dit betekent dat wij binnen de rode contouren gaan verdichten. Verdichting zal plaatsvinden om de beschikbare ruimte zo goed mogelijk te benutten. Daarbij zullen we kansen aangrijpen om rond openbaar vervoerpunten te verdichten en rond knooppunten gestapeld te bouwen in meerdere lagen, voor zover dat stedenbouwkundig en qua leefbaarheid past in de omgeving. Dit sluit aan bij de grote behoefte aan appartementen, waar nu een tekort aan is. Waar de rode contouren te knellend blijken te zijn (zoals in Maartensdijk) om in de lokale behoefte te voorzien en/of om de draagkracht voor gemeenschapsleven en voorzieningen in onze kernen in stand te houden, zoeken wij de plancapaciteit ook buiten de rode contouren. Wij zijn bereid om een bijdrage te leveren aan de regionale opgave als woningbouw voor de regionale behoefte ook bijdraagt aan de leefbaarheid en bereikbaarheid van onze kernen.

In het regionale woonbeleid wordt gebruik gemaakt van een woonmilieu-typering die geen recht doet aan de woonmilieus van onze kernen. Wij zullen in ons woonbeleid uitgaan van onze lokale visie op deze kernen.

POSITION PAPER DE BILT

VOOR HET RUIMTELIJK-ECONOMISCH PROGRAMMA U10

4. MOBILITEIT	
4.1	Wij dragen bij aan de duurzame bereikbaarheid van onze locaties voor de kenniseconomie aan de oostkant van Utrecht (Berg en Bosch, USP Bilthoven, landgoed Houdringhe met SWECO, KNMI en USP De Uithof) en sluiten voor onze opgaven inhoudelijk en financieel aan bij het regeerakkoord aangaande de bereikbaarheid van het USP. Wij gaan bij het aanpakken van deze vraagstukken uit van een breed scala aan vervoersmogelijkheden (multimodaliteit) en zien een breed aanbod als kans. Wij onderzoeken de rol die de verschillende modaliteiten hebben.
4.2	Ons doel is duurzame regionale bereikbaarheid voor inwoners en bedrijven met de knooppuntontwikkeling Bilthoven als centraal punt. Wij dragen met de knoop Bilthoven bij in de rol van OV hub (eerste en laatste kilometer vanuit de trein). Wij zien voor de knoop Bilthoven als hub naar OV voor de automobilititeit met name een rol ten behoeve van lokaal verkeer.
4.3	Wij komen samen met onze partners tot een regionaal aanbod voor de duurzame (economische) HOV-bereikbaarheid van Utrecht Oost / Science Park, complementair aan de verstedelijkingsstrategie en het U Ned- proces en als input voor het Ruimtelijk-Economisch Programma (REP). Wij kiezen in de OV afweging voor snel, frequent en beschikbaar. Wij durven voor het mobiliteitsvraagstuk te herinrichten en te vernieuwen. Bij deze keuze wegen wij de verschillende modaliteiten.
4.4	Bij de instelling in 2023 van een drie-treinstelsel (intercity, sneltrein, sprinter) streven wij naar een positie voor station Bilthoven als sprinter- en sneltreinstation met bijbehorend voor- en na-vervoer op maat met fiets, OV en deelsystemen. Wij zien de rol van knoop Bilthoven als regionaal transferium in de OV pendel vanuit Noord- en Oost-Nederland naar het USP.

Onderbouwing in regionaal perspectief

De regionale ontwikkeling brengt een groei met zich mee van woningen (circa 100.000) en arbeidsplaatsen (circa 80.000). Deze dynamiek vertaalt zich in een mobiliteitstoename voor woon-werk verkeer, economisch verkeer, recreëren en boodschappen doen, door 100.000 te vermenigvuldigen met gemiddeld 7,5 vervoersbeweging per woning per dag. Deze toename komt naast de reeds bestaande opgaven voor de huidige mobiliteitsknoelpunten, waarvan op regionale schaal de belasting van de snelwegen, de capaciteit van Utrecht CS en de bereikbaarheid van het USP de grootste zijn. Om de mobiliteit te beperken en meer duurzaam te laten plaatsvinden, wordt beoogd de verstedelijkingsopgave te concentreren rond bestaande OV knooppunten of bij nieuw te ontwikkelen knooppunten. Daarbij wordt de nadruk gelegd op de knooppuntontwikkeling gekoppeld aan woonlocaties.

Knooppuntontwikkeling is evenzeer van belang voor werkgelegenheid en vestigingsklimaat, de zogenoemde economische bereikbaarheid, en voor recreatie nu de stedelijke gebieden ten eerste gaan verdichten. Voor Bilthoven blijkt een goede balans tussen het huidig functioneren van het station en de positie ten opzichte van de omgeving. Bij de doorontwikkeling moet daarmee rekening worden gehouden. Met name de (economische) relatie met het centrum vraagt nog versterking.

Gelijktijdig wordt, los van het traject naar het Ruimtelijk Economische Programma U10, uitwerking gegeven aan een regionaal toekomstbeeld OV, dat input moet gaan worden voor de beschikbaarstelling van rijksmiddelen uit het mobiliteitsfonds 2030 en volgende jaren (MIRT). In het toekomstbeeld worden keuzes voorbereid voor de doorontwikkeling van de belangrijkste knooppunten en de situering van de toekomstige OV-assen in de regio. Het is daarbij voor het vestigingsklimaat en de vestigingslocaties van belang dat deze OV-assen door of nabij de gemeente komen te liggen en dat station Bilthoven daarin wordt opgenomen ten behoeve van de regionale bijdrage van De Bilt in de bereikbaarheid van het USP en de kenniseconomie. Een goede OV bereikbaarheid vanuit dit perspectief draagt tevens bij aan meer en betere vervoersalternatieven voor de inwoners van De Bilt. Dit kan immers de mobiliteitsdruk verminderen en het leefklimaat ten goede komen.

POSITION PAPER DE BILT

VOOR HET RUIMTELIJK-ECONOMISCH PROGRAMMA U10

5. BUITENGEBIED	
5.1	In de verstedelijkingsopgave is ons buitengebied niet alleen van waarde voor landbouw, recreatie en toerisme, natuur en cultuurhistorie maar ook voor een duurzame ontwikkeling. Wij zetten samen met de regionale partners in op een vitaal buitengebied waarin deze waarden (ook financieel) worden geborgd.
5.2	Wij zetten in op de ontwikkeling van station Hollandsche Rading als recreatieve/groene knoop in het netwerk van lange afstand fietsroutes en het fietsroutenetwerk voor een duurzame ontsluiting van het recreatiegebied Lage Vuursche.

Onderbouwing in regionaal perspectief

In de regionale verstedelijkingsopgave is het buitengebied van steeds groter belang; niet alleen voor de bestaande functies landbouw, recreatie en toerisme en de waarden natuur en cultuurhistorie, maar ook voor nieuwe functies als duurzaamheid (klimaatmitigatie, energietransitie en circulaire economie). Voor het Ruimtelijk Economisch Programma U10 (REP) is een vijfde bouwsteen met als thema 'landelijk gebied' in ontwikkeling. Deze vijfde bouwsteen is evenals de vier al voorliggende bouwstenen input voor het REP. Wij zetten in op een vitaal buitengebied waarin de functies landbouw, recreatie, toerisme en duurzaamheid worden ingepast met respect voor de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden.

Niet alleen op de woningmarkt en het wegennet is de druk groot maar ook op het buitengebied. Er is een grote behoefte aan ruimte voor recreatie. Het recreatiegebied Lage Vuursche is een belangrijke recreatieve voorziening. Het station Hollandsche Rading heeft een sterk onderbenutte potentie als hub voor de overstap naar Utrecht en recreatie. Een betere ontsluiting van dit recreatiegebied vanuit Hollandsche Rading draagt enerzijds bij aan de regionale opgave om het recreatiegebied optimaal te benutten. Anderzijds is de ontsluiting een recreatieve en duurzame voorziening op zichzelf, met mogelijk een spin-off voor de kern Hollandsche Rading.

Op basis van onze visie op ons landelijk gebied bepalen wij onze positie in het regionale verstedelijkingsperspectief.
